

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br.

IT-03-67-R77.1-
AR65.1

Datum:

25. jul 2008.

Original:

engleski

PRED ŽALBENIM VEĆEM

U sastavu:

sudija Fausto Pocar, predsedavajući
sudija Mohamed Shahabuddeen
sudija Mehmet Güney
sudija Andréia Vaz
sudija Theodor Meron
g. Hans Holthuis

Sekretar:

Odluka od:

25. jula 2008.

U PREDMETU PROTIV

LJUBIŠE PETKOVIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ŽALBI ODBRANE NA ODLUKU PRETRESNOG
VEĆA U VEZI S PRIVREMENIM PUŠTANJEM NA SLOBODU**

Branilac optuženog:

gđa Branislava Isailović

IT-03-67-R77.1-AR65.1
A7-1/17T
20 August 2008

7/17T
MC

1. Žalbeno veće Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (u daljem tekstu: Žalbeno veće, odnosno Međunarodni sud), rešava po “Žalbi na odluku po zahtevu odbrane da se optuženi privremeno pusti na slobodu uključujući zaključke po žalbi” /*Appel contre la Décision relative à la Requête de la Défense aux fins de permettre la liberté provisoire de l'accusé comportant les conclusions d'appel*/ koju je 15. jula 2008. (u daljem tekstu: Žalba) uložio branilac Ljubiše Petkovića (u daljem tekstu: Petković) na “Odluku po zahtevu odbrane da se optuženi privremeno pusti na slobodu” koju je Pretresno veće III (u daljem tekstu: Pretresno veće) donelo 10. jula 2008. (u daljem tekstu: Pobjana odluka).

I. ISTORIJAT POSTUPKA

2. Dana 13. maja 2008. Pretresno veće je pokrenulo postupak za nepoštovanje Suda protiv Petkovića, zato što se oglašio o nalog da pristupi kao svedok u predmetu br. IT-03-67-T, *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*,¹ i izdalo nalog za hapšenje kojim se vlastima Republike Srbije naređuje, pored ostalog, da što pre izvrše taj nalog za hapšenje.² Petković je doveden u sedište Međunarodnog suda 28. maja 2008, a pred Pretresno veće je stupio 29. maja 2008. godine.³

3. Dana 8. jula 2008. Petković je zatražio privremeno puštanje na slobodu.⁴

II. STANDARD PREISPITIVANJA

4. Žalbeno veće podseća na to da interlokutorni žalbeni postupak nije preispitivanje odluke Pretresnog veća *de novo*.⁵ Žalbeno veće je ranije zaključilo da je odluka Pretresnog veća o privremenom puštanju na slobodu na osnovu pravila 65 Pravilnika o postupku i dokazima

¹ *Tužilac protiv Šešelja*, predmet br. IT-03-67-T, poverljivi Nalog *in loco* optužnice za nepoštovanje suda protiv Ljubiše Petkovića, 13. maj 2008. (u daljem tekstu: Nalog *in loco* optužnice), str. 4.

² *Tužilac protiv Šešelja*, predmet br. IT-03-67-T, poverljivi Nalog za hapšenje s nalogom za dovođenje Ljubiše Petkovića, 13. maj 2008. (u daljem tekstu: Nalog za hapšenje), str. 2.

³ *U predmetu protiv Ljubiše Petkovića*, predmet br. IT-03-67-R77.1, Nalog o rasporedu za prvo stupanje pred Sud, 28. maj 2008, str. 2.

⁴ *U predmetu protiv Ljubiše Petkovića*, predmet br. IT-03-67-R77.1, Zahtev za privremeno puštanje na slobodu s poverljivim prilogima 1 do 6 /*Requête aux fins de mise en liberté provisoire avec les confidentiels* [sic] *annexes 1 à 6*/, 8. jul 2008. (u daljem tekstu: Zahtev za privremeno puštanje na slobodu), par. 2.

⁵ *Vidi npr. Tužilac protiv Haradinaja i drugih*, predmet br. IT-04-84-AR65.2, Odluka po Interlokutornoj žalbi Lahija Brahimaja na odluku kojom je Pretresno veće odbilo njegovo privremeno puštanje na slobodu, 9. mart 2006. (u daljem tekstu: Odluka u predmetu *Brahimaj*), par. 5; *Tužilac protiv Stanišića*, predmet br. IT-04-79-AR65.1, Odluka po interlokutornoj žalbi Tužilaštva na odluku o privremenom puštanju na slobodu optuženog Miće Stanišića, 17. oktobar 2005. (u daljem tekstu: Odluka u predmetu *Stanišić*), par. 6; *Tužilac protiv Boškskog i Tarčulovskog*, predmet br. IT-04-82-AR65.2, Odluka po Interlokutornoj žalbi na odluku o privremenom puštanju Ljubeta Boškskog na slobodu /*Decision on Ljube Boškoski's Interlocutory Appeal on Provisional Release*/, 28. septembar 2005. (u daljem tekstu: Odluka u predmetu *Boškoski i Tarčulovski*), par. 5.

Međunarodnog suda (u daljem tekstu: Pravilnik) diskreciona odluka.⁶ Shodno tome, relevantno pitanje nije da li se Žalbeno veće slaže s tom diskrecionom odlukom nego da li je Pretresno veće prilikom donošenja takve odluke pravilno primenilo svoje diskreciono pravo.⁷

5. Da bi strana u postupku mogla da pobije diskrecionu odluku o privremenom puštanju na slobodu, ona mora da dokaže da je Pretresno veće počinilo "prepoznatljivu grešku".⁸ Žalbeno veće će preinačiti samo onu odluku pretresnog veća o privremenom puštanju na slobodu za koju utvrdi da se (1) zasniva na netačnom tumačenju važećih pravnih odredbi; (2) zasniva na očigledno netačnom zaključku o činjenicama; ili (3) toliko je nepravедna ili nerazumna da predstavlja zloupotrebu diskrecionog prava Pretresnog veća.⁹ Žalbeno veće će razmotriti i to da li je Pretresno veće prilikom donošenja dotične odluke dalo težinu spoljnim ili irelevantnim obzirima, ili da nije dalo težinu ili dovoljnu težinu relevantnim obzirima.¹⁰

III. MERODAVNO PRAVO

6. Shodno pravilu 65(A) Pravilnika, nakon što je pritvoren, optuženi može biti privremeno pušten na slobodu samo na osnovu naloga veća. Prema pravilu 65(B) Pravilnika, privremeno puštanje na slobodu veće može da odobri samo ako se uveri da optuženi, u slučaju puštanja na slobodu, neće predstavljati opasnost ni za jednu žrtvu, svedoka ni bilo koju drugu osobu i nakon što je zemlji-domaćinu i državi u koju optuženi traži da bude pušten dalo priliku da se izjasne.¹¹

7. Prilikom odlučivanja da li su uslovi iz pravila 65(B) Pravilnika ispunjeni, pretresno veće mora da uzme u obzir sve relevantne faktore za koje bi se od razumnog pretresnog veća očekivalo da ih pre donošenja odluke uzme u obzir. Ono zatim mora dati obrazloženo mišljenje u kom će izneti svoj stav o ovim relevantnim faktorima.¹² Koji su relevantni faktori i koliko težinu im treba pripisati zavisi od konkretnih okolnosti svakog predmeta.¹³ Razlog za to je što odluke po zahtevima za privremeno puštanje na slobodu sadrže brojne činjenice i slučajevi se razmatraju svaki za sebe, s

⁶ Vidi npr. *Tužilac protiv Milutinovića*, predmet br. IT-05-87-AR65.2, Odluka po interlokutornoj žalbi na odbijanje privremenog puštanja na slobodu tokom zimske pauze, 14. decembar 2006. (u daljem tekstu: Odluka u predmetu *Milutinović*), par. 3; *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR65.2, Odluka po interlokutornoj žalbi odbrane na odluku Pretresnog vijeća kojom se odbija zahtjev Ljubomira Borovčanina za privremeno puštanje na slobodu, 30. jun 2006. (u daljem tekstu: Odluka u predmetu *Borovčanin* od 30. juna 2006), par. 5.

⁷ *Ibid.*

⁸ *Ibid.*

⁹ *Ibid.*

¹⁰ Vidi npr. Odluka u predmetu *Stanišić*, par. 6, fusnota 10; *Tužilac protiv Tolimira i drugih*, predmet br. IT-04-80-AR65.1, Odluka po interlokutornoj žalbi na odluku Pretresnog vijeća kojima se odobrava privremeno puštanje na slobodu, 19. oktobar 2005. (u daljem tekstu: Odluka u predmetu *Tolimir*), par. 4.

¹¹ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.8, Odluka po "Žalbi tužioca na odluku po zahtjevu optuženog Petkovića za privremeno puštanje na slobodu od 31. marta 2008.", 21. april 2008. (u daljem tekstu: Odluka u vezi s Petkovićem), par. 7.

¹² *Ibid.*, par. 10.

¹³ Odluka u predmetu *Stanišić*, par. 8.

obzirom na konkretne okolnosti pojedinog optuženog.¹⁴ Od pretresnog veća se traži da oceni te okolnosti, i to ne samo okolnosti u trenutku kada donosi odluku o privremenom puštanju na slobodu, već i, u meri u kojoj one mogu da se predvide, okolnosti u vreme kada se od optuženog bude očekivalo da se vrati na Međunarodni sud.¹⁵

III. DISKUSIJA

8. Petković u Žalbi navodi da je Pretresno veće pogrešilo kad je zaključilo da nije uvereno da će se on, ako bude pušten, vratiti na suđenje i da je posebno pogrešilo što nije pripisalo dovoljnu težinu garancijama vlasti Srbije da će ga, po nalogu Pretresnog veća, dovesti na suđenje.¹⁶ On takođe tvrdi da je Pretresno veće propustilo da utvrdi da li je ispunjen drugi uslov iz pravila 65(B) Pravilnika.¹⁷ Najzad, on navodi da privremeno puštanje na slobodu treba da mu se odobri zato što pretpostavka nevinosti koju uživa implicira da pritvor treba da bude izuzetak.¹⁸ Na osnovu toga Petković traži da Žalbeno veće poništi Pobjianu odluku, da mu odobri privremeno puštanje na slobodu, pod bilo kojim uslovima koje oceni primerenim za obezbeđivanje njegovog prisustva na suđenju i zaštitu trećih lica.¹⁹

9. U prilog Žalbi Petković tvrdi da je Pretresno veće pogrešilo kad je zaključilo da su okolnosti njegovog dovođenja na Međunarodni sud, konkretno, teškoće koje su vlasti Srbije imale da ga pronađu, bile takve da se ono nije uverilo da će Petković pristupiti za suđenje ako bude privremeno pušten.²⁰ Petković tvrdi da su okolnosti njegovog dovođenja u sedište Međunarodnog suda i okolnosti u slučaju da bude privremeno pušten potpuno različite,²¹ pošto bi njegov privremeni boravak na slobodi očigledno podlegao striktnim uslovima, naime, bio bi mu propisan kućni pritvor i neposredni nadzor.²² On tvrdi da je to relevantan faktor koji Pretresno veće nije razmotrilo kada je donelo Pobjianu odluku.

10. Petković takođe tvrdi da Pretresno veće, ocenjujući da li je ispunjen prvi uslov iz pravila 65(B) Pravilnika, nije pridalo dovoljnu težinu činjenici da je Vlada Srbije dala garancije da će se, ako on bude privremeno pušten na slobodu, u potpunosti pridržavati svih uslova koje postavi

¹⁴ *Tužilac protiv Boškenskog i Tarčulovskog*, predmet br. IT-04-82-AR65.1, Odluka po interlokutornoj žalbi Johana Tarčulovskog u vezi s privremenim puštanjem na slobodu /*Decision on Johan Tarčulovski's Interlocutory Appeal on Provisional Release*/, 4. oktobar 2005, par. 7.

¹⁵ Odluka u predmetu *Stanišić*, par. 8.

¹⁶ Žalba, par. 9-13.

¹⁷ Žalba, par. 8.

¹⁸ Žalba, par. 17.

¹⁹ Žalba, str. 5.

²⁰ Žalba, par. 9.

²¹ Žalba, par. 10.

²² Žalba, par. 11.

Međunarodni sud i da ona preuzima potpunu odgovornost za Petkovića od trenutka ukrcavanja u avion za Srbiju do njegovog povratka u Holandiju.²³

11. U prilog svom argumentu, Petković se poziva na protivno mišljenje sudije Antonettija, koji je smatrao da, pošto se Petković sam predao vlastima, nije verovatno da bi mogao da se predomisli i odluči da ne pristupi pred Međunarodni sud po isteku privremenog boravka na slobodi, i time se izloži mogućnosti da se protiv njega pokrene i postupak za nepoštovanje Suda, te da, pored toga, svaki rizik od bekstva može da se spreči držanjem Petkovića pod neposrednim nadzorom 24 časa dnevno.²⁴ Petković dalje navodi da Pretresno veće kao relevantan faktor nije uzelo u obzir pretpostavku nevinosti koja se na njega primenjuje i da će pritvor zbog toga uvek biti izuzetak u odnosu na pravo na ličnu slobodu.²⁵

12. Najzad, Petković tvrdi da Pretresno veće nije utvrdilo da li je ispunjen drugi uslov predviđen pravilom 65(B) Pravilnika.²⁶ On tvrdi da je dao svečanu izjavu da će se uzdržati od kontaktiranja sa žrtvama, svedocima i sredstvima javnog informisanja ili od traženja da dobije direktan uvid u dokumente i arhive, te da je ta izjava relevantan faktor koji je Pretresno veće trebalo da uzme u obzir.²⁷

13. Što se tiče Petkovićevog argumenta da je Pretresno veće pogrešilo kad je utvrdilo da su okolnosti njegovog prvog dovođenja u Međunarodni sud relevantne za utvrđivanje da li će se Petković, ako bude pušten, vratiti na suđenje, Žalbeno veće se nije uverilo da je Petković dokazao grešku Pretresnog veća. Okolnosti prvog dovođenja optuženog u Međunarodni sud jesu "relevantne za ocenu Pretresnog veća o stepenu saradnje koji se, u slučaju da bude privremeno pušten na slobodu, može očekivati od njega u trenutku kada dođe vreme da se pojavi na suđenju".²⁸ Međutim, to nije jedini relevantan faktor koji je Pretresno veće trebalo da uzme u obzir. Kako je već rečeno, pretresna veća moraju da ocene okolnosti u trenutku podnošenja molbe za privremeno puštanje na slobodu i, u meri u kojoj se one mogu predvideti, okolnosti u trenutku kada se bude očekivalo da se vrati na suđenje.²⁹ U Pobijanoj odluci Pretresno veće je odbilo privremeno puštanje na slobodu

²³ Žalba, par. 12; *vidi i* par. 2, gde se detaljno navode garancije koje je dala Vlada Srbije; Zahtev za privremeno puštanje na slobodu, Prilog 2, 4.

²⁴ Žalba, par. 13; *vidi i* Protivno mišljenje sudije Antonettija, Pobjana odluka, str. 4.

²⁵ Žalba, par. 16-17.

²⁶ Žalba, par. 8.

²⁷ Žalba, par. 14, 18.

²⁸ *Vidi npr. Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR65.7, Odluka po interlokutornoj žalbi Vujadina Popovića na odluku po Popovićevom zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu, 1. jul 2008, par. 16; *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR65.1, Odluka po interlokutornoj žalbi na odluku Pretresnog vijeća kojom se odbija zahtjev Vujadina Popovića za privremeno puštanje na slobodu, 28. oktobar 2005, par. 6; *Tužilac protiv Stanišića*, predmet br. IT-04-79-AR65.1, Odluka po interlokutornoj žalbi Tužilaštva na odluku o privremenom puštanju na slobodu optuženog Miće Stanišića, 17. oktobar 2005, par. 12; *Tužilac protiv Mrkšića*, predmet br. IT-04-79-AR65.1, Odluka po žalbi na odluku o odbacivanju zahteva za privremeno puštanje na slobodu, 8. oktobar 2002, (Odluka u predmetu *Mrkšić*), par. 9.

²⁹ *Vidi supra*, par. 7.

zaključivši da je Petkovićevo ranije oglašivanje o nalog za svedočenje Pretresnog veća,³⁰ koje je dovelo do pokretanja postupka za nepoštovanje Suda i izdavanja naloga za hapšenje,³¹ pokazatelj nivoa saradnje koju Veće od njega može da očekuje u budućnosti. Veće je takođe zaključilo da se nije uverilo da rizik od Petkovićevog bekstva u trenutku podnošenja molbe za privremeno puštanje na slobodu u dovoljnoj meri kompenzuju garancije Republike Srbije, imajući u vidu teškoće i odgode koje su prethodile Petkovićevom dovođenju u Međunarodni sud.³² Žalbena veće stoga odbacuje Petkovićevu tvrdnju da je Pretresno veće pogrešilo zato što nije zaključilo da su okolnosti pre njegovog dovođenja u Međunarodni sud bile potpuno različite od sadašnjih. Razmotrivši sve informacije koje su mu predočene, a posebno ranije Petkovićevo ponašanje, kao i nemogućnost vlasti Srbije da pronađu Petkovića nekoliko nedjelja nakon izdavanja naloga za hapšenje, Pretresno veće je razumno zaključilo da problemi u vezi s njegovim prvim pristupanjem pred Međunarodni sud i dalje utiču na ocenu verovatnoće njegovog budućeg povratka.

14. Razmatrajući Petkovićeve argumente koji se zasnivaju na pretpostavci nevinosti, Žalbena veće primećuje da je Pretresno veće bilo mišljenja da je Petković optužen za relativno minorno krivično delo u poređenju s ostalim optuženim pred Međunarodnim sudom. Međutim, ono je takođe napomenulo da je za nepoštovanje Suda shodno pravilu 77(G) Pravilnika predviđena relativno stroga kazna.³³ Žalbena veće podseća na to da, shodno pravilu 65 Pravilnika, optuženi nosi teret dokazivanja da će, ako bude pušten, pristupiti za suđenje i da neće uticati na žrtve i svedoke. Veće je već izrazilo i stav da “pretpostavka nevinosti nije ‘odlučujuća’ jer inače [...] ‘nijedan optuženi ne bi bio u pritvoru, pošto se za sve pretpostavlja da su nevini’” i da “konsistentna sudska praksa ovog Međunarodnog suda ne uzima pretpostavku nevinosti kao odlučujuću prilikom procene da li treba odobriti privremeno puštanje na slobodu. Naime, u razmeri u kojoj je ovaj Međunarodni sud identifikovao odlučujuće faktore, on je ukazao na one koji su navedeni u pravilu 65(B)”.³⁴ Žalbena veće se nije uverilo da je Petković u vezi s ovim dokazao bilo kakvu grešku.

15. Pored toga, Žalbena veće napominje da je Pretresno veće naznačilo da će se postarati da pritvor do početka suđenja bude što kraći i da će suđenje početi u najkraćem roku kako bi se izbeglo produžavanje Petkovićevog pritvora duže od onog što je nužno neophodno za pripremu njegove odbrane.³⁵ Žalbena veće ujedno konstatuje da je Pretresno veće na dužan način razmotrilo specifičnu Petkovićevu situaciju kako bi se ograničenje njegove slobode svelo na najmanju moguću meru.

³⁰ Pobjijana odluka, str. 3; *Vidi* Nalog *in loco* optužnice, str. 2.

³¹ Pobjijana odluka, str. 3.

³² *Ibid.*

³³ *Ibid.*

³⁴ Odluka u predmetu *Milutinović*, par. 12.

³⁵ Pobjijana odluka, str. 4. Žalbena veće napominje da je Početak Petkovićevog suđenja zakazan za 3. septembar 2008, *vidi U predmetu protiv Ljubiše Petkovića*, predmet br. IT-03-67-AR77.1-PT, Nalog o rasporedu, 22. jul 2008.

16. Budući da Žalbeno veće zaključuje da odluka Pretresnog veća da Petković nije u dovoljnoj meri dokazao da će pristupiti za suđenje **jeste** razumna, Žalbeno veće se uverilo da nije bilo potrebno da Pretresno veće razmatra drugi uslov iz pravila 65(B) Pravilnika. Shodno tome, odbacuje se Petkovićeva tvrdnja da je Pretresno veće pogrešilo time što taj faktor nije uzelo u obzir.³⁶

IV. DISPOZITIV

17. S obzirom na gorenavedeno, Žalbeno veće **ODBIJA** Žalbu.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, a merodavan je tekst na engleskom.

Dana 25. jula 2008.
U Hagu, Holandija.

/potpis na originalu/
sudija Fausto Pocar,
predsedavajući

[pečat Međunarodnog suda]

³⁶ Pobjana odluka, str. 4; vidi npr. Odluka u predmetu *Boškoski i Tarčulovski*, par. 24.